

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כבוד השופט רפאל יעקובי

14 דצמבר 2014

ת"א 40707-04-13

התובע:

שמואל רחמני

ע"י ב"כ עוה"ד גילעד רוגל, ניצן רובינשטיין

נגד

הנתבעת:

מפלגת הליכוד-תנועה לאומית ליברלית

ע"י ב"כ עו"ד אבי הלוי

פסק דין

א. התביעה וההליכים שבעקבותיה

1. עניינו של פסק דין זה בתביעה כספית לפיצויים בגין הפרת זכות מוסרית בשני צילומי סטילס שצילם התובע, שהוא צלם במקצועו. הצילומים צולמו בעקבות הזמנה של רכבת ישראל. צילום אחד הוא משנת 2001, של רכבת הקומתיים החדשה שנרכשה אז. צילום שני הוא משנת 2008 ובו מתועדות עבודות הנחתה של מסילת ברזל בקריית גת.
2. לטענת התובע הפרה הנתבעת את זכותו המוסרית בכך שבחודש ינואר 2013 פרסמה צילומים אלה במסגרת שידורי תעמולת בחירות שלה בטלוויזיה בשלושה ערוצים שונים, ללא שנתנה לו קרדיט באמצעות איזכור שמו כצלם שצילם אותם. התובע מציין כי הוא אינו תובע כבעל זכות היוצרים בצילומים, שכן מדובר בצילומים שנעשו על-פי הזמנה כנ"ל.
3. בכתב הגנתה כופרת הנתבעת בזכותו של התובע לפיצויים כלשהם. לחלופין היא טוענת כי פיצוי בסכום של 150,000 ש"ח הוא מוגזם ואינו הולם את הנסיבות.
4. לעניין סכום התביעה יש להעיר כי בכותרת כתב התביעה מציין התובע כי "סכום התביעה: 180,000 ש"ח". עם זאת, בסעיף 24 של כתב התביעה הוא נוקב בסכום של 150,000 ש"ח על יסוד מכפלה של 3 פעמים 50,000 ש"ח וגם בפיסקת החיתום של התביעה הוא עותר לחייב את הנתבעת "לשלם לתובע סך של 150,000 ש"ח". על הסכום האחרון חוזר התובע גם בסעיף 9(ט) לכתב התשובה מטעמו (שהוגש ב-13.10.3). בהמשך לכל המצוין, סכום התביעה הכספית הוא 150,000 ש"ח (ולא 180,000 ש"ח).

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כבוד השופט רפאל יעקובי

14 דצמבר 2014

ת"א 40707-04-13

5. כאן המקום לציין כי בכתב התביעה (בסעיף 26) עתר התובע גם למתן צו מניעה קבוע בקשר לשימוש עתידי בצילומים שביסוד התביעה ללא מתן קרדיט נאות לתובע. עם זאת, בקדם המשפט הראשון (מ-1.10.13) הוסדר והוסר עניין זה, בכך שנכתב מפי באי כח הצדדים: "מטרתו של צו המניעה שנתבע הייתה מניעת שימוש עתידי שכן תעמולת הבחירות שבה מדובר הסתיימה. לנוכח הצהרת ב"כ הנתבעת כי לא תשתמש בצילומים שבהם מדובר בעתיד, מוסדר כל מה שקשור בצו המניעה ואין צורך לדון בכך" (פרוטוקול, ע' 1, ש' 10-12).
6. משהתברר כי הצדדים אינם מגיעים לפשרה, לא היה מנוס מקביעת לוח זמנים להגשת ראיותיהם.
7. הצדדים הגישו ראיות כדלקמן:
מטעם התובע – תצהיר שלו ותעודת עובד ציבור של דורית ואג, הממונה על שידורי התעמולה בוועדת הבחירות המרכזית.
מטעם הנתבעת – תצהיר של אודי קדישזון, שהוא הבעלים והמנכ"ל של החברה שהפיקה עבור הנתבעת את השידורים שבהם מדובר, ותצהיר של גיל סמסונוב, שהיה מנהל הקמפיין הפרסומי של הנתבעת.
8. בקדם המשפט המסכם (שבמתווה השמיעה הרצופה, הנוהג בבית המשפט המחוזי בירושלים) גובשה הסכמה כדלקמן (פרוטוקול, ע' 2, ש' 12-18): "אין מחלוקת שהתובע צילם את הצילומים הנדונים. מוסכם כי המתכונת הדיונית להכרעה בתיק תהיה הגשת סיכומים על יסוד מכלול החומר שבתיק בצירוף דיסק שהתובע רשאי להגיש לעניין מספר ההפרות הנטען, שהנתבעת תוכל להתייחס אליו בסיכומיה, וכי לאחר מכן יינתן פסק דין שיכלול הנמקה... מוסכם שההימנעות ההדדית מחקירות על התצהירים לא תוסיף על זכויות מי מן הצדדים ולא תגרע מהן".
לעניין הגשת הסיכומים הוסכם גם כי יהיו אלה סיכומים בכתב במתכונת תלת-שלבית, שתאפשר לכל צד להעלות כל טענותיו ולהתייחס לטענות הצד שכנגד.
9. הצדדים הגישו סיכומים (לאחר ארכות שונות) במתכונת האמורה. משנשלמה הגשתם, הוכשרה הקרקע להכרעה במה שעל הפרק.

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כבוד השופט רפאל יעקובי

14 דצמבר 2014

ת"א 40707-04-13

ב. תוצאה סופית והבסיס לה

10. לאחר שקילת המכלול, השורה התחתונה היא כי על הנתבעת לשלם לתובע סך 20,000 ש"ח למועד פסק דין זה בגין הפרת זכותו המוסרית בצילומים.

11. משהוסכם כי פסק הדין שיינתן "יכלול הנמקה", לא ניתן לעצור כאן, אלא אוסיף את שייאמר להלן.

12. לעצם חיובה של הנתבעת אני מגיע מכח שילובם של אלה:

- א. העדר מחלוקת כי התובע צילם את שני הצילומים הנדונים.
- ב. לתובע יש זכות מוסרית בצילומים וגם במקרה זה אין לסטות מן הכלל בדבר זכות היוצר כי שמו ייקרא על יצירתו.
- ג. התובע לא נחשב כמי שוויתר על זכותו במקרה דנן, גם אם באינטרנט פורסמו צילומים שלו ללא מתן קרדיט וגם אם לא תבע בכל מקרה של הפרת זכויותיו. כאן התובע גם פנה במכתב אל הנתבעת בדבר ההפרה, אלא שזו התעלמה ממנו.
- ד. הנתבעת לא תוכל להיבנות מהטענה כי לא ידעה ולא יכלה לדעת בזמנו שהתובע הוא שצילם את הצילומים. ככל שהייתה מעוניינת לשדר את הצילומים, היה עליה והיה ביכולתה לברר מי הצלם.
- ה. הנתבעת לא תיוושע מהטענה כי בענף ההפקה ובטלוויזיה בפרט לא מקובל לתת קרדיט לצילומים כאלה, שאותה לא ביססה.
- ו. הנתבעת לא תיפטר מכח טענתה כי לשכת העיתונות הממשלתית אישרה לשדר צילומים כאלה ללא קרדיט. זאת כבר לנוכח האיסור שלע"מ עצמה אוסרת להשתמש בצילומים לפעילות מפלגתית.
- ז. הנתבעת לא תשתחרר מחבות מכח טענות בדבר לחץ בעת תעמולת הבחירות והפגיעה בה אם יינתן קרדיט. לא רק שפגיעה כזאת לא הכרחית מבחינה טכנית ומעשית, אלא שגם חשיבות התעמולה לא מצדיקה פטור כזה.
- ח. לנוכח כל האמור ובכלל, הנתבעת לא נחשבת כ"מפר תמים", כמי שפעלה בתום לב, או כמי שהשימוש שלה היה "סביר בנסיבות העניין".

13. לסכום שנפסק אני מגיע על רקע האמור לעיל בתוספת שילובם של אלה:

- א. העובדה שהפרת הזכויות השתרעה על פני ימים ספורים, שבהם שודרו הצילומים פעמים רבות ובכל פעם לשניות ספורות.

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כבוד השופט רפאל יעקובי

14 דצמבר 2014

ת"א 40707-04-13

- ב. העובדה שמדובר בהפרות שהן במסכת אחת של מעשים.
ג. התובע לא הוכיח נזק ממשי.
ד. לנתבעת לא צמח רווח כלכלי, אלא לכל היותר רווח פוליטי עקיף.
ה. המועד המאוחר שבו הצביע התובע על הפרת זכויותיו (כעבור שבוע מתחילתה וכשבוע לפני תום שידורי התעמולה), הפועל לחובתו, לצד התעלמות הנתבעת ממכתב ההתרעה והמשך שידור הצילומים גם אחריו, הפועלים לחובתה.
ו. נסיבות השידורים ותקופת הזמן הקצרה שלהם, המקשות על מתן קרדיט למרות שאינן פוטרות ממנו) ועל היערכות בעקבות התרעת התובע.

ג. סוף דבר

14. השורה התחתונה היא כפי שנקבע לעיל, בסעיף 10.
15. לנוכח התוצאה הסופית ומכלול הנתונים והנסיבות, על הנתבעת לשלם לתובע סכום כולל של 7,000 ש"ח עבור הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד גם יחד.

ניתן בהעדר הצדדים היום, כ"ב בכסלו תשע"ה, 14 בדצמבר 2014.

רפאל יעקובי, שופט